

Národní házená

FOTO: WWW.IHBRNO.CZ

Kulaté výročí oslaví v letošním roce specifický český sport. Hra, která nejenže vznikla na našich hřištích, ale vlastně se ani nikde jinde nezabydlela. Navzdory originálnímu handicapu nezašla a hraje se dodnes. Rovných sto let bude národní házené.

Házená a házená

Čím je tedy národní házená tak specifická? Hřiště má obdelníkový tvar, je dlouhé 45 m a široké 30 m. První velký rozdíl přichází u branek. Ty jsou vysoké 2,40 m, ale široké pouhé 2 metry. Před brankami vede šestimetrové půlkruhové brankoviště. Hřiště je ovšem dále rozdělené na tři stejnoměrná pole (každé 15 m): obranné, střední a útočné. Středním prochází půlící čára. Ještě by vás mohly zmást další dvě osmimetrové „lajny“ vedoucí rovnoběžně 4 m od ní na každé straně. Ty ovšem slouží jen pro základní postavení hráčů.

Národní házenou hraje sedm hráčů proti sedmi (šest

v poli a brankář). Jejich role předurčují i to, co smejí a co ne. Tři útočníci mohou hrát pouze ve středním a útočném poli (jen z brankoviště se nesmí přímo střílet na branku), dva záložníci mohou jen do středního a obranného pole (kromě vlastního brankoviště). A počítáte dobře, zbývá pouze jeden obránce – ten spolu s brankářem může hrát v celém obranném i středním poli hřiště.

Míč smí hráč držet maximálně dvě vteřiny, pak musí buď přihrát, anebo s ním nadhazovat nad hlavou, případně odrážet od země a pak zase chytit (to ale může udělat nejvýše dvakrát za sebou).

Za mírné přestupky se nařizují volné hody, nedá se z nich přímo střílet. Srážení, objímání, strkání, to vše samozřejmě pravidla zapovídají. Z místa faulu následuje trestný hod. Za zvlášť hrubý či opakovaný přestupek přichází hod pokutový. I v této hře se také vylučuje. Zápas se hraje na dva po-

ločasy po třiceti minutách, ženy a junioři po pětadvaceti.

Sto let

Za vznik národní házené se považuje rok 1905. Tehdy učitel tělocviku Václav Karas popsal v brněnském časopise *Výchova* tělesná hru nazvanou „Vrhaná s přenášením“. Hřiště rozdělil na čtyři části a devět hráčů mohlo ze svých určených čtvrtin střílet na zmenšenou fotbalovou branku. Hned o rok později ale jistý Josef Klenka hru upravil: branky nahradil terčí a počet hráčů snížil na šest. A hru přejmenoval na „Cílová“. Konečně v roce 1907 se do hry vložil Antonín Kryštof – zavedl opět branky, rozdělil hřiště na třetiny a počet hráčů stanovil na sedm. A hlavně, přejmenoval sport na házenou!

Už v roce 1911 zařadil Český olympijský výbor házenou do programu sportovních slavností a o rok později měla místo i na VI. všesokolském sletu. Zahraniční studenti ji z Prahy vyvezli do Ruska a Jugoslávie.

V roce 1920 vzniká Čs. svaz národní házené a ženských sportů a za rok je „československá házená“ uznána jako kolektivní hra i na mezinárodním poli. V roce 1934 se zakládá Mezinárodní svaz míčových her – házená tu stojí vedle košíkové a handbalu, jak se tehdy říkalo „světové“ házené. Dva další sporty ovšem dominují.

Čechy vs Morava

Velké oživení zaznamenala česká házená za okupace, kdy do jejích klubů mířily členové z rozpuštěného Sokola. Ostatně ligy mužů i žen ustavené v roce 1944 se hrají dodnes. Po válce ale nastupuje handbal. A naše házená, která se nikde jinde ve světě už neudržela, si mění názvy: nejprve na česká házená (1953) a nakonec na národní házená (1971). Ještě v 50. letech se jí věnuje na 26 tisíc hráčů, v 60. letech přichází pád.

Už nikdy nebude mít takový rozmach jako dřív, mezinárodní házená tu národní převálcovala, ale zdaleka nezahubila. Počet klubů se počítá na desítky, hraje se 1. i 2. liga mužů i žen, stejně jako soutěže juniorů. Největším svátkem tak nejsou světové šampionáty, ale utkání Čechy – Morava, jež hrají ženy již od roku 1922 (muži začali o dvacet let později). V rámci oslav století můžete takové utkání navštívit osobně v Chomutově anebo alespoň prostřednictvím České televize. ●

ADÉLA POLÁKOVÁ

INFORMACE

Program oslav 100 let národní házené, 27. dubna – 1. května

- středa 27. 4., čtvrtek 28. 4. Superpohár mládeže v kategoriích dorostenců a dorostenek
- pátek 29. 4. 9 – 17 h: Turnaje starých gard v Žatci, Mostě, Litvínově a Chomutově

- 20 h: Galavečer národní házené (Městská sportovní hala, Chomutov)
- sobota 30. 4. série utkání mužů, žen, juniorů
- neděle 1. 5. (Chomutov) 8 h: junioři Čechy – Morava 9.30 h: juniorky Čechy – Morava 11 h: muži Čechy – Morava 12.45 h: ženy Čechy – Morava

www.narodnihazena.cz, www.hazena-dobruska.cz, www.1nhbrno.cz